

Левицька А.В., Шолом А. І.

ОБЛІК НАДХОДЖЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ТОВАРІВ

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

Бухгалтерський облік, аналіз та аудит товарів на підприємствах оптової та роздрібної торгівлі є особливо важливим для підприємстві, оскільки їхня діяльність пов'язана з великим асортиментом закупівлі товарів, нерідко і великою кількістю постачальників, і саме бухгалтерський облік при правильній організації забезпечує найефективніше використання товарно-матеріальних цінностей та грошових коштів, а також допомагає приймати рішення щодо подальшого розвитку підприємства в цілому.

При одержанні товару необхідно перевірити відповідність його фактичної кількості та якості до даних супровідних документів і умов договору [1].

Залежно від умов поставки, зазначених у договорі, приймання товару здійснюється:

- на складі підприємства-покупця, якщо доставка товару здійснюється підприємством-продавцем;
- на складі підприємства-продавця, якщо доставка товару здійснюється підприємством-покупцем;
- у місці розвантаження транспортних засобів, розпечатування опломбованих транспортних засобів та контейнерів або на складі перевізника, якщо доставка здійснюється підприємствами залізничного, повітряного, водного, автомобільного транспорту.

Приймання товарів на складі здійснюється матеріально відповідальною особою на підставі товаросупровідних документів.

У випадку відсутності таких документів або деяких з них приймання товару не призупиняється, а складаються акти про фактичну наявність отриманого товару із зазначенням документів, яких не вистачає. При одержанні товару в тарі, крім перевірки ваги брутто і кількості місць, можливе розкриття тари з метою перевірки ваги нетто і кількості одиниць товару. Якщо тара або упаковка пошкоджені, то перевірка ваги нетто і кількості одиниць товару є обов'язковою.

При одержанні товару без тари, у відкритій тарі, пошкоджений тарі його приймання має бути здійснене в момент одержання від постачальника, розвантаження транспортних засобів, розпечатування опломбованих транспортних засобів або контейнерів, але не пізніше терміну, передбаченого для розвантаження [2].

Якщо товар надійшов у непошкоджений тарі, то його приймання має бути здійснене:

- за вагою брутто і кількістю місць товару – в момент одержання від постачальника, розвантаження транспортних засобів, розкриття опломбованих транспортних засобів або контейнерів;
- за вагою нетто і кількістю одиниць – у момент розкриття тари або упаковки, але не пізніше 10 днів. Товар, який швидко псується, має бути прийнято не пізніше 24 годин з моменту його одержання.

Товар, що надійшов у справній тарі, приймається за якістю і комплектністю, як правило, на складі підприємства оптової торгівлі (покупця). Товар може бути прийнято за якістю і на складі постачальника, якщо це передбачено умовами договору.

Товари, що надійшли на оптові склади, приймаються на підставі:

- рахунків-фактур, товарно-транспортних накладних. Якщо виявлено недостачу при прийманні товарів, то додатково складають акт: 1) комерційний – при надходженні

товарів від залізниці, поромів; 2) приймальний – при прийомі товарів на складі, який є підставою для пред'явлення претензій транспортній організації або постачальнику у випадку недовантаження.

– при надходженні товарів без супровідних документів приймання на склад здійснюють на підставі оформленого Акта приймання товарів без рахунка постачальника.

– податкова накладна – звітний і розрахунковий документ, в якому вказуються реквізити, ціна на товар, ставка та сума ПДВ, загальна сума, що належить до оплати. Податкова накладна вписується на кожну партію товарів у 2-х екземплярах, оригінал представляється покупцеві, а копія зберігається у продавця як звітний і розрахунковий податковий документ [2].

Платники податку на додану вартість мають вести окремий облік при купівлі і продажу товарів таких операцій:

- операцій, які оподатковуються ПДВ за ставкою 20 %;
- операції, що звільнені від оподаткування;
- імпортні операції;
- експортні операції, що оподатковуються за сумовою ставкою;
- операцій, вартість яких не включається до складу валових витрат.

Якщо підприємство проводить облік товарів за продажними цінами, то сума ПДВ, нарахована (оплачена) постачальникам при придбанні товарів, включається до суми торгової націнки, що відображається записом Д-т 281 – К-т 285. Аналогічним проведеним відображається сума торгівельної націнки на товари, яка нараховується торгівельним підприємством для покриття витрат обігу та отримання прибутку. Таким чином, на субрахунку 281 «Товари на складі» формується реалізаційна вартість товару.

При попередній оплаті оптове підприємство здійснює наступні проведення:

- Д-т 371 – К-т 311 – на купівельну вартість попередньо оплачених товарів;
- Д-т 641 – К-т 644 – на суму ПДВ;
- Д-т 281 – К-т 631 – сума оприбуткування товарів;
- Д-т 644 – К-т 631 – на суму ПДВ;
- Д-т 631 – К-т 371 – зарахована попередня оплата постачальників;
- Д-т 284 – К-т 631 – на суму оприбуткованої тари [1].

При виявленні недостачі придбаного товару при одержанні його на склад відповідальність покладається на того учасника договору, до обов'язків якого входить доставка таких цінностей.

Якщо при надходженні товару виявлено недостачу, проводиться запис з Д-т 281 «Товари на складі» – на суму тільки фактично отриманих товарів, з К-т 285 «Торгова націнка» – на суму торгової націнки на фактично отримані товари.

Отже бухгалтерія при надходженні до неї документів про одержання товарів перевіряє їх, фіксує у реєстрах і передає їх для бухгалтерської обробки.

Список літератури:

1. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. екон. спец. – 5-те вид., допов. й переробл.-К.:А.С.К.,2011.–784 с.
2. Організація бухгалтерського обліку: Підруч. для студ. спец. "Облік і аудит" вищ. навч. закл. / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. — 3-те вид., доп. і перероб. — Житомир: ПП "Рута", 2002. — 592 с